

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

سال اول - شماره ۱۱

مدیر: سید محمد هاشمی

شنبه پنجم اسفند ماه ۱۳۲۳

دوره چهاردهم قانونگذاری
شماره مسلسل ۱۳۶۷

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۰۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنج شنبه سوم اسفند ماه ۱۳۲۳

فهرست مطالب:

- ۱- صورت خلاصه جلسه پیش
- ۲- مذاکره در دستور
- ۳- طرح گزارش کمیسیون مربوط به اصلاح قانون نظام وظیفه و ارجاع آن بکمیسیون
- ۴- بقیه شور در گزارش کمیسیون دادگستری

راجع بر دفتران

۵- سؤال آقای پروین گنابادی از آقای وزیر

پیشه و هنر

۶- موقع و دستور جلسه آتیه - ختم جلسه

مجلس یک ساعت و سه ربع پیش از ظهر بریاست آقای دکتر معظمی نایب رئیس تشکیل گردید صورت مجلس روز سه شنبه اول اسفند ماه را آقای (طوسی) منشی بشرح زیر قرائت نمودند
۱- صورت خلاصه جلسه پیش

مجلس یک ساعت و سه ربع پیش از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل و صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد
اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است:

غائب با اجازه

آقای ملایری

غائبین بی اجازه

آقایان: صفوی - ذوالقدر - نقابت - اخوان - رحیمیان - دولت آبادی - امیر ابراهیمی - منصف - پوشهری - سلطانی - دکتر زنگنه - سیدضیاءالدین - فداکار - روحی - اکبر - سیف پور - تهرانچی - خلعت بری - تجدد - دکتر فلسفی - پوررضا

عده از آقایان نمایندگان ورود در دستور تقاضا و پس از مخالفت آقای دکتر کشاورز و موافقت آقای دهستانی نسبت بان اخذ رای شده تصویب و آقای دکتر مالک وزیر بهداری در قبال اظهارات آقای دهستانی راجع بهداشت عمومی شهرستانها توضیح دادند لایحه سازمان وزارت بهداری در کمیسیون بهداری مجلس شورای ملی مورد شور بوده و هر یک از

آقایان نمایندگان ممکن است نظریات اصلاحی خود را نسبت بان اظهار دارند و نسبت بتأمین بهداشت عمومی کشور وزارت بهداری در حدود قدرت و امکان از هر جهت سعی و کوشش فرادان نموده و از این حیث جای هیچگونه نگرانی باقی نیست

آقای فرهودی پیشنهاد نمودند گزارش کمیسیون بودجه راجع بدو دوازدهم هزینه کشور در ماههای بهمن و اسفند جزو دستور قرار گیرد، پس از مخالفت آقای جواد مسعودی با تقییر دستور از نظر رعایت اصول و نظامات نسبت باین پیشنهاد رای گرفته شده تصویب و گزارش کمیسیون بودجه مشتمل بر دو ماده قرائت و در ضمن شور کلیات آقای امیر تیمور مخالف و بان تذکار مقررات قانون اساسی دایر بلسرزم نظارت مجلس شورای ملی در جمع و خرج کشور و عدم توفیق مجلس بتصویب و نظارت در بودجه های تفصیلی از لحاظ عدم وصول بودجه کل کشور در موقع مقرر قانونی برای استحضار آقایان نمایندگان از وضع مالی کشور مقایسه اجمالی بین عوائد سال ۱۳۰۶ و ۱۳۲۰ نموده و توضیح دادند در آمد عمومی کشور در فاصله بین این دو سنه رو با افزایش و ترقی رفته و در نتیجه قسمت اعظم این عوائد صرف تاسیسات مفیده و عمران و آبادی کشور شده و در اثر تحولات اوضاع از سال ۱۳۲۰ با ازدیاد عواید اقتصادی دولت از کار خاجات و املاک واگذاری

فهرست مندرجات

- ۱- صورت مشروح مذاکرات صد و هفتمین جلسه مجلس شورای ملی صفحه ۱۴ - ۸
- ۲- تصویب نامه ها صفحه ۸
- ۳- انتصابات صفحه ۸
- ۷- آگهی های رسمی و ثبتی صفحه ۹

و کالا های انحصاری بواسطه عدم توجه و عدم توانائی دولت ها و سوء سیاست مالی رئیس کل دارائی سابق و سوء جریان توزیع کالا های انحصاری و ایجاد بازار سیاه، کشور را با کسر بودجه مواجه و با این عوائد و صرف وجوه ذخیره کشور مبالغی نیز بعنوان وام و مساعدت اخذ شده و هر گاه از طرف دولت توجه عاجلی بوضع مالی و بهبود آن نشود خسارات و خطرات بیشماری متوجه خواهد گردید

پس از توضیحات آقایان تیمور تاش و ساسان در پیرامون بیانات آقای امیر تیمور و صدمات وارده ب مردم در نتیجه رژیم مالیاتی سنگین دوره گذشته آقای اردلان بعنوان موافق توضیحات اظهار نمودند قسمتی از ترقی بودجه کشور مربوط بانحصار بازار گانه بوده که قسمت اعظم آن صرف تاسیسات عمومی کشور شده و با تصویب بودجه ها از طرف مجالس سابق مجالی برای بحث در اطراف آن باقی نبوده و انتظار میرود با وصول منظم عوائد کشور و دقت در صرف هزینه های جاری هیچگونه خطری متوجه ممالیه کشور نباشد

آقای اردلان وزیر دارائی بان تأیید قسمت اخیر بیانات آقای اردلان اظهار داشتند بودجه کل کشور برای سال ۱۳۲۴ تهیه شده و قبل از حلول سال جدید تقدیم مجلس شورای ملی خواهد شد و ضمناً تقاضا نمودند از لحاظ احتیاجات ضروری دولت بقیه مواد در دوازدهم که ضمن لایحه جدا گانه گزارش آن از طرف کمیسیون بودجه تهیه شده پس از تصویب لایحه فعلی جزو دستور قرار گیرد

آقایان هاشمی و فرهودی کنایات مذاکرات را پیشنهاد و پس از مخالفت آقای دکتر رادمش کنایات مذاکرات و ورود در شور مواد تصویب و در ماده اول آقای دکتر رادمش مخالف و پس از تذکار

اصل ۲۰ قانون اساسی و ضرورت تقدیم بودجه قبل از سال جدید و عدم تقدیم آن از طرف دولت در موعده مقرر قانونی راجع با بهام مواد پیشنهادی کمیسیون بودجه مربوط بدو دوازدهم و ضرورت تهیه نقشه صحیح اقتصادی و مالی از طرف دولت برای سال آتی شرحی بیان و آقای دکتر عبده در تأیید ماده و ضرورت پیش بینی عیدی مستخدمین جزء مختصری تقریر و پس از اظهارات آقای ملک مدنی راجع با اقدامات و زحمات کمیسیون بودجه در رسیدگی بودجه ها و عدم تقدیم بودجه تصویبی در موعده مقرر قانونی از طرف دولت و ضرورت تقدیم بودجه سال ۱۳۲۴ برای احتراز از تعویب بودجه بشکل دوازدهم .

آقای هاشمی کفایت مذاکرات را پیشنهاد و چون مخالفی نبود یک فقره پیشنهاد از طرف آقای شهاب فردوسی راجع بصورت ابلاغ پایه های آموزش کاران و دبیران قرائت و پس از توضیح نسبت بان اخذ رای شده در پیشنهاد دیگری از طرف آقای محمد طباطبائی دایر بحذف قسمت اخیر ماده اول از سطر چهارم بمبد قرائت و در این موقع (متارن ظهر) جلسه بعنوان تنفس تعطیل و بمواصله یک ربع ساعت مجدداً ریاست آقای ملک مدنی نایب رئیس تشکیل و آقای طباطبائی پس از توضیح پیشنهاد خود را مسترد و چهار پیشنهاد دیگر از طرف آقایان دهستانی و رفیعی و مظفرزاده و مهندس فریور قرائت و بعد از توضیح آقایان و پیشنهاد دهندگان و پاسخ آقایان وزیر دارائی و نخست وزیر و اردلان دو پیشنهاد اولی مسترد و پیشنهاد اخیر رد و نسبت بماده اول اخذ رای شده عیناً تصویب گردید . در ماده دوم آقای دکتر عبده شرحی دایر بمخالفت با ماده و عدم احتیاج با استخدام مستشاران خارجی جز در موارد فنی و صنعتی ایراد و پس از پاسخ آقای وزیر دارائی کفایت مذاکرات تصویب و بماده دوم رای گرفته شده عیناً تصویب گردید .

چون در کلیات ثانی مخالفی نبود نسبت بمجموع دوماده باورده اخذ رای شده با کثرت ۶۲ رای از ۸۳ نفر عده ای حضار در مقابل رای مخالف تصویب گردید آقای بیات نخست وزیر و دوقره لایحه قانونی راجع بتشکیل انجمنهای کشاورزی و حمایت روستاییان و اصلاح قانون عمران بقید یک فوریت تقدیم و چون عده برای اخذ رای کافی نبود تعیین تکلیف فوریت دولا یحه تقدیمی جلسه روز پنجشنبه سوم اسفند ماه سه ساعت بظهور موکول و مجلس یکساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد .

نایب رئیس - آقای فرهودی .
پیشنهادی کردم باین عبارت که عیدی مستخدمین جزء برطبق قوانین موجوده قابل پرداخت است عبارت پیشنهاد بنده این بوده است و آن پیشنهاد دو کلمه داشت که کاملاً نشان میداد که این پیشنهاد خرج نبوده است . اولاً نوشتن بر طبق قوانین موجوده یعنی بنده نخواستم که قانون تازه ای ایجاد کنم ثانیاً نوشتن قابل پرداخت است یعنی اگر دولت بخواهد و اعتبار داشته باشد میتواند بپردازد و اگر نخواهد که هیچ اما قانونی که بنده از شما استفاده کردم قانونی است که در ۲ اسفند ۱۳۰۵ از مجلس شورای ملی گذشته و هنوز لغو نشده است و فقط اسمال وزارت دارائی با پیشنهاد این قانون را لغو کرده است ولی قانوناً لغو نشده است و این را در دوره ششم آقای پیرنیا و آقای دکتر مصدق و مرحوم مدرس همه این آقایان باین قانون رای داده اند قانون راهم میخوانم .

نایب رئیس - آقای فرهودی . نسبت بصورت جلسه اگر اعتراضی دارید بفرمائید بعد که بودجه مطرح شد ممکن است پیشنهاد بفرمائید و این مطالب را اظهار کنید .
فرهودی - اعتراض بنده بصورت مجلس از اینجه است ...
نایب رئیس - اعتراض نسبت بصورت جلسه

در صورتی است که از تعلق جنابالی چیزی ساقط شده باشد .
فرهودی - پیشنهاد بنده را در جلسه گذشته برخلاف قانون مطرح نکرده اند و حق اعتراض دارم و اینست که بنده دارم اعتراض را عرض میکنم که این پیشنهاد بنده بر طبق قانون مصوب مجلس شورای ملی بوده است و از ۱۰-۱۱ سال پیش تا بحال که زندگانی ده برابر کمتر بوده است عیدی مستخدمین داده میشد ولی حالا که هزینه زندگانی ده مقابل ترقی کرده داده نمیشود .
از ریاست محترم مجلس و آقایان خواهشمندم که موافقت بفرمائید مقام توجیه شرحی از طرف مجلس بدولت بنویسند و توجیه دولت را باین موضوع جلب کنند (صحیح است) که عیدی مستخدمین را بدهند **حاذقی -** صحیح است همه موافقت .
نایب رئیس - آقای ساسان راجع بصورت جلسه اگر نظری دارید بفرمائید و اگر خارج از صورت جلسه باشد نمیشود صحبت کرد .
ساسان - خواستم عرض کنم در جلسه قبل مطالبی آقای امیر تیمور اظهار کردند که لازم بود جلو گیری شود (زننگ ممتد نایب رئیس) برای اینکه بیانات یک نفر نماینده سرمشق دیگران است و بایستی یک طوری باشد که از ش تبیین کنند و از یک نفر وکیل شایسته نیست (زننگ ممتد نایب رئیس) .
نایب رئیس - این موضوع مربوط بصورت مجلس نیست .
ساسان - خواستم این نکته را تذکر بدهم .
نایب رئیس - آقای دهستانی راجع بصورت جلسه

پیشنهاد بنده در جلسه قبل در جلسه قبل مطالبی آقای امیر تیمور اظهار کردند که لازم بود جلو گیری شود (زننگ ممتد نایب رئیس) برای اینکه بیانات یک نفر نماینده سرمشق دیگران است و بایستی یک طوری باشد که از ش تبیین کنند و از یک نفر وکیل شایسته نیست (زننگ ممتد نایب رئیس) .
نایب رئیس - این موضوع مربوط بصورت مجلس نیست .
ساسان - خواستم این نکته را تذکر بدهم .
نایب رئیس - آقای دهستانی راجع بصورت جلسه

بنده تقدیم کردم یک موضوعی بود که حتماً باید در صورت مجلس نوشته میشد این جاقط در صورت جلسه نوشته اند که دهستانی پیشنهادی کرده بود و آقای وزیر دارائی هم جواب دادند بنده خواستم از مقام ریاست در خواست کنم که این قسمت در صورت مجلس قید شود .
موضوع پیشنهاد بنده این بود که در قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ یک بقایایی از زارعین خالصجات بخشوده شده و قانون هم تصویب رسیده قسمتی از بقایای زارعین خالصجات کشور را مأمورین گرفته اند و بقیه را هم مطالبه میکنند و آقای وزیر دارائی بنده را قانع کردند باینکه آنچه را که گرفته باشیم اگر برخلاف قانون باشد مسترد می داریم خواهش میکنم که در صورت جلسه اصلاح شود که در آتی به برای یک عده زارعین اسباب زحمت نشود .
نایب رئیس - عرض کنم فرمایشات جنابالی در صورت مشروح مذاکرات ثبت شده است و این خلاصه مذاکرات است (صحیح است) .
آقای اردلان نسبت بصورت جلسه فرمایشی دارید ؟
اردلان - اخیراً اینطور مرسوم شده بود که اسامی موافقین و مخالفین را در صورت جلسه قرائت میکردند و چون در اینجا خوانده نشده خواست این را تذکر بدهم .
نایب رئیس - چون در صورت مشروح نوشته میشود . دیگر در اینجا نوشته نشده . صورت مجلس تصویب شد .
بعضی از آقایان اجازه نطق قبل از دستور خواسته اند . آقای طوسی .

۲ - مذاکره راجع بدستور **طوسی -** بنده خیلی متأسفم که باید عرض کنم چون در این دوره مجلس هیچ وجه کاری نخواهد گذشت بهین دلیل که تا امروز آقایان ملاحظه فرموده اند خوبست اجازه دهند بعضی از آقایان راجع با امور محل انتخابی خودشان و اصلاحات در کارهای کشوری یک مطالبی دارند یک تذکراتی دارند بگویند ممکن است آن تذکرات

برای مملکت نتیجه داشته باشد و دولت هم آن مطالب را بشود و دنبال کند شاید نتیجه حاصل شود بنده استدعا میکنم آقایان موافقت بفرمائید آقایانی که قبل از دستور اجازه خواسته اند (که یکی هم خود بنده بوده ام) صحبتشان را بکنند بعد وارد دستور شویم
نایب رئیس - رای میکنیم برورد در دستور آقایان موافقین بر خیزند (اغلب برخاستند) اکثریت است .
پیشنهاد آقای مهندس فریور
پیشنهاد میکنم طرح راجع بنظام وظیفه جزو دستور مطرح شود .
مهندس فریور - بنده توضیح زیادی عرض نمیکنم از مخالفین این پیشنهاد استدعا میکنم که توجه بفرمائید چون این لایحه نظام وظیفه وارد ابتلاء مردم است در پایان دهم اسفند مردم را احضار میکنند اینست که تمنای میکنم مخالفت نفرمائید و اجازه بفرمائید لایحه نظام وظیفه مطرح شود .
نایب رئیس - آقای اردلان
عرض بنده عین بیانی است که آقای جواد مسعودی در جلسه پیش کردند قانون سردفتران نا تمام است این را تمام کنید بعد بپردازیم بنظام وظیفه ده دقیقه هم بیشتر وقت لازم ندارد .
نایب رئیس - رای میکنیم به پیشنهاد آقای مهندس فریور موافقین بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد .
ماده واحده قرائت میشود : بشرح ذیل قرائت شد . . .

ماده واحده الف - بوضعیت مشمولین یک سال قبل از اعزام بخدمت یعنی در سن ۲۰ سالگی بوسیله دادگاه اداری نظام وظیفه که از اشخاص زیر فرماندار یا بخشدار یا نمایندگان آنها یا نماینده استاندار
دو نفر نماینده انجمن شهرداری نماینده نظام وظیفه دو پزشک نظامی دادستان یا نماینده او تشکیل میشود رسیدگی میگردد در صورتیکه تعداد مشمولین در حوزه های فرعی هر حوزه اصلی اضافه بر تعداد مورد احتیاج سالیانه افراد وظیفه ای باشد که باید از این نقاط درفته شود افراد مورد احتیاج از این حاضرین که هیچگونه مانع قانونی برای انجام خدمت ندارند بطور قرعه معین اعزام میگردد
مراسم قرعه کشی در نقاط تجمیع انجام خواهد شد .
مشمولینی که آماده بخدمت تشخیص شده اند چنانچه در تاریخ معین در نقطه تعیین شده بدون عطل و موافقت قانونی حاضر نشوند غائب محسوب و در هر موقع که حاضر یا جلب شوند بدون استفاده از فریای قرعه و پس از تعیین مجازات بخدمت اعزام خواهند شد . و آنانکه بعامل و موانع قانونی حاضر نشوند در مراسم استعراغ بعدی شرکت خواهند جست و همچنین کسانی که معافیت موقت پزشکی بوسیله دادگاه تحصیل نموده اند باید در موقع قرعه کشی حاضر و مجدداً معاینه شده و در صورت سالم بودن در قرعه شرکت نمایند و دادگاه اداری موظف است معافیت موقت پزشکی مشمولین را با تاریخ اعزام بعدی تطبیق دهد .
در صورتیکه اتفاقاً در یکسال عده مشمولین حاضر از عده سرباز مورد احتیاج کمتر باشد کسری عده از بین جوانترین مشمولینی که سالیهای قبل در نتیجه استعراغ معاف شده اند بقید قرعه تعیین میشود کسانی که بقید قرعه معاف شده اند هر گاه تا سن ۲۶ سالگی از نظر کسری احتیاجات سالیانه ارتش بوجود آید احتیاجی حاصل نشود در اول سن ۲۶ سالگی جزو احتیاط منظور میگردد
تبصره ۱ - در مهلهایی که نماینده استاندار فرماندار یا بخشدار یا نمایندگان آنها و همچنین

انجمن شهرداری و با دادستان و نماینده او نباشد دادگاه از نماینده نظام وظیفه دو پزشک نظامی و کسریهای هر محل و سه نفر از معتمدین آن محل تشکیل میگردد
تبصره ۲ - معطوفاً بقسمت اخیر تبصره ماده ۲۵ قانون خدمت نظام وظیفه مصوب ۲۹ اسفند ماه ۱۳۲۱ مأمورین زائر اداری موظفند در جاب و جمع وری مشمولین قناب و افراد فراری بنا بقاضای کسریهایان مساعدت لازمه را نموده و بدون آنکه رأساً دخالتی در این قسمت بنمایند آنان را تا نقطه ای که از طرف حوزه نظام وظیفه و با کسریهایان تعیین میگردد بدرقه و تحویل نمایند .
ب - بوضعیت مشمولین محصل در سن ۲۱ سالگی رسیدگی میشود .
دارندگان دیپلم دوره کامل متوسطه و لیسانس و دکترا که دیگر بتحصیلات خود ادامه نمیدهند و مانع قانونی برای انجام خدمت ندارند بدانشکده افسری احتیاط اعزام و پس از طی دوره ششماهه دانشکده افسری احتیاط کسانی که از عده امتحانات نهائی بر آید بر حسب نمره ارجحیت مطابق فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری وظیفه نایل و ششماه بقیه خدمت را در صف انجام میدهند و مابقی کادر گروهانی قسمت ها و ادارات را با در نظر گرفتن حرفه و تخصص و فن مربوطه تشکیل و ششماه بقیه خدمت را انجام خواهند داد .
هر گاه تعداد مشمولین آماده بخدمت نامبرده که بلامانع و قابل خدمت تشخیص گردیده اند در هر سال اضافه بر احتیاجات آن سال ارتش باشد معادل عده مورد احتیاج از بین آنان بقید قرعه انتخاب و بقیه تا مدت پنجسال موقه معاف خواهند شد تا در صورتیکه در سالهای بعد اتفاقاً عده این قبیل مشمولین بین جوانترین مشمولین نامبرده انتخاب و اعزام گردند و هر گاه در ظرف مدت پنجسال بوجود آید آن احتیاجی حاصل نشود جز وظایف مربوطه در احتیاط ذخیره منظور خواهند شد
کسانی که در موقع اعزام بدانشکده افسری احتیاط خارج صف تشخیص شوند در ادارات ارتشی در حرفه خود مورد استفاده واقع و یکسال خدمت را انجام خواهند داد .
مشمولینی که بعامل مزاجی موقه معاف شده اند در سال بعد احضار و در صورت عدم موانع قانونی با عده آن سال بخدمت اعزام و از مزایای قرعه کشی نیز بهره مند می شوند .
(پزشکان - دامپزشکان - دندانسازان - دارو سازان - بادارات - مربوطه (پزشکان و دندانسازان و داروسازان و با داره بهداشتی ارتش و دامپزشکان با دازه دامپزشکی ارتش) معرفی و پس از چهارماه تعلیمات مقدماتی و دادن امتحانات نهائی مطابق فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری وظیفه نائل و هشتماه بقیه خدمت را در قسمتها انجام خواهند داد)

مشمولین نامبرده در این بند هر گاه در ظرف ده روز پس از تاریخ معینی که قبلاً آگهی خواهد شد در منطقه تعیین شده بدون عطل و موانع قانونی حاضر نشوند غائب محسوب و از مزایای قرعه بهره مند نمیکردند و در هر موقع که جلب و یا حاضر شوند پس از تعیین مجازات بخدمت در صورتیکه خدمت را در وقت مقرر اضافه خدمت را باید انجام دهند . مراسم قرعه کشی افراد احتیاط در دانشکده افسری و مراسم قرعه کشی پزشکان و دامپزشکان و دندانسازان و داروسازان در ادارات مربوطه انجام می شود .
وزارت فرهنگ مکلف است همه ساله فهرست مشخصات کامل مشمولین محصل را که باخذ دیپلم دوره کامل متوسطه و لیسانس و دکترا نائل شده اند در ظرف مدتی که از دو ماه تجاوز ننماید با داره نظام وظیفه ارسال و همچنین اسامی کسانی را که دیگر به تحصیل خود ادامه نمیدهند بتعیین رشته و مدارج تحصیلی بلافاصله با داره نظام وظیفه اعلام دارد
افسران احتیاط که مایل با ادامه خدمت داوطلب در ارتش باشند در صورت احتیاج ارتش و واجد بودن

شرایط دخولی یکسال خدمت وظیفه آنان بجای سال تهیه محسوب و پس از طی دوره دو ساله دانشکده افسری افسر داوطلب شناخته شده و تابع مقررات عمومی ارتشی میباشد
استخدام مشمولین بطور کلی در وزارتخانه ها و ادارات و بناگاههای ملی و دولتی و همچنین از طرف اشخاص بهر عنوان (رسمی - قرار دادی - حکمی - روز مزد و غیره)
قبل از انجام خدمت وظیفه و نداشتن معافیت های قانونی ممنوع بوده و متخلفین (استخدام کنندگان) به ای شش ماه زندانی عادی محکوم خواهند شد
۲۹ اسفند ۱۳۲۱ که با ماده بالا معافیت داشته باشند لغو خواهد بود

نایب رئیس - آقای طباطبائی .
طباطبائی - آقای نایب رئیس خودشان متذکر شدند که این لایحه طولانی بشکل ماده واحده نوشته شده و بنا بر این کلیات ندارد و بحث در خود ماده است ولی این اجازه که بنیاد اندین عنوان بحث در کلیات از لحاظ خود این طرح بی مورد نبود برای اینکه ماده واحده یعنی یک ماده که متضمن یک مطلب واحد است یعنی یک موضوع خاصی بعنوان یک ماده واحده میباشد بمجلس و مطرح میشود اما وقتیکه این قانون را توجه بفرمائید ملاحظه بفرمائید که مسائل متعدد و مطالب مختلف در این قانون قید شده که در واقع یک دوره قانون نظام وظیفه است و از اول تا آخر تمام این مطالب را دست و پا شکسته بهم پیچانده اند بصورت یک ماده واحده در آورده اند معنی این مطالب که مشمول کیست؟ وضعیت مشمول از چه قرار است؟ احتیاجات نظام وظیفه چطور است؟ کی احضار شود؟ و کی معاف شود؟ طبقات مختلف مشمولین از متکفل و محصل و متمکن و فقیر و بی بضاعت از چه قرار است؟ چطور اینها را بخدمت می گیرند؟ تا کی خدمت کنند؟ کسی معاف شوند؟ کیفیت و کمیت مجازاتشان از چه قرار خواهد بود .
مسائل دیگری که ملاحظه میفرمائید در این ماده واحده کدر واقع یک کتاب نفایس الفنون است جمع شده و این بنظر بنده مصالحت نیست صلاح نیست بنده تعجبم کردم از آقای وزیر جنگ و نماینده دولت که این طرح با این طول و تفصیل باین زودی موافقت کردند و باز تعجب کردم که کی و کی و چه وقت قانون مفصل نظام وظیفه را که آقایان ملاحظه فرمودند در دوره سابق آمد بمجلس و چندین جلسه هم وقت ما را گرفت و بالاخره یک روزی رئیس دولت آمد اینجا و پس گرفت و اسباب رنجش و اعتراض مجلس شد بعد آمد بمجلس و بعد از چند ماه معطلی چطور شد که باین زودی از کمیسیون نظام درآمد و آمد بمجلس یا باید معتقد شویم که غالب آقایانی که در آن دوره بودند و حالا هم تشریف دارند عقلمان قد نمیدادند یا اینکه این آقایان دارای عقل و فراست بیشتری هستند که باین زودی تمام این مطالب را حل و فصل کردند و اصلاح کردند و حالا هم که آورده اند توی مجلس این را باید عرض کنم که خود بنده عقیده دارم که قانون نظام وظیفه از هر جهت نیازمند باصلاح است باید که اصلاح شود و از تجربیات این مدت استفاده شود و باید این قانون را از نزدیک کرد با احتیاجات و مقتضیات فعلی مملکت اما باینطور و باین کیفیت بنظر بنده صلاح نیست این لایحه چندین جلسه است یعنی از یکماه قبل این لایحه جزو دستور بوده من موقعی که یادداشت کردم آن ورقه اجازه را بعضی از نوشتجات که از خارج بمن

داد شده بود از اشخاص با اطلاع چند جلسه هم راهم بود و لازم هم بود که به عرض مجلس برسانم تا اتفاقاً مجال نشد مطالب دیگر آمده مجلس و این لایحه ماند و حالا هم آقای مهندس فریور چون خواهش کردند که مخالفی نشود منجم اجابت کردم (مهندس فریور - تشکر میکنم) و حالا این عیب هم هست که آن مطالب و یادداشتهایی که از خارج بمن داده بودند حالا حاضر نیست پیش من بیست و حالا مجلس در مقابل یک ماده واحده طولانی واقع شده آقایان هم درست مطالعه فرمودند و اگر هم بخواهند حالا مطالعه بکنند بنظر من کافی نیست باین جهت اولاً خواستم خواهش بکنم از آقای مهندس فریور و از آقای وزیر جنگ که اگر موافقت بفرمائید از این مطلب بگذریم و یک موضوع دیگری را جزو دستور بگذاریم و این لایحه بماند برای بعد اگر موافقت بکنند بنظر من بهتر است بنظر من این لایحه امروز نخواهد گذشت الان یک مشروحه ای آقای طوسی فرستاده اند من باب نمونه اینرا میخوانم چون برای من هم رسیده بود .
اینک که طرح تازه برای اصلاح قانون نظام وظیفه از طرف نمایندگان محترم داده شده بمطالعه مواد اصلاحی قانون نظام وظیفه مصوب اسفند ماه ۱۳۲۱ مشمول بودم در ضمن مطالعه بماده ۶۴ این قانون بر خوردم راستش را بگویم علت و فلسفه وضع این ماده را نفهمیدم بعقیده بنده بنظر بعقیده که آقایان نمایندگان محترم دارند وضع و بقاء این ماده غیر لازم و بعلاوه با در نظر گرفتن این مطلب که ذیلاً توضیح داده میشود بکلی زائد و قابل حذف است تصور نمیکنم کسی منکر این مطلب باشد که کشور وسیع ما با مساحت قابل ملاحظه که دارد از حیث جمعیت و افراد خیلی فقیر است و بر اولیای امور واجب و فرض است که در باره تکثیر جمعیت و ازدیاد نفرت فکر اساسی اندیشیده و اقدامات عملی مبذول دارند مثل راجع به بهداشت کودکان و نوزادان که بدبختانه تلفات اعداد آنرا بجا گیری از تلفات آنها مقرراتی وضع شود و همچنین در تشویق و ترغیب افرادی که زن نگرفته اند با تمین مالیاتی بر مردان عزب و منظور کردن تسهیلاتی برای آنان که متاهل بوده و اولاد دارند از قبیل مقدم داشتن آنها در استخدام و اعطای اضافه و مزایا و مدد معاش و فکرهای دیگر که موجب شود جوانان متأهل و ازدواج تشویق بشوند و بالتبقیه بتکثیر جمعیت و افراد کمک بشود با تصدیق مطلب بالا تصور میکنم وضع ماده ۶۴ قانون نظام وظیفه که برای جوانانی که قبل از بیست سالگی تاهل اختیار کرده اند جریمه و مجازاتی قابل شده بدین معنی که از مزایای معافیتی که سایر جوانان متکفل عیال و اولاد دار دارند است آنها را محروم کرده است بهرورد و بجا نباشد بلکه بانظر آقایان نمایندگان مخالف و مغایر باشد و چنانچه جنابالی باین تذکر موافق و این نکته مورد قبول خاطر محترم باشد استدعا می کنم بایشهاد حذف ماده ۶۴ که کمی بشمولینی که قبل از سن بیست سالگی تاهل اختیار کرده و دارای زن و فرزند میباشد فرموده و آنها را راحت نمایند که بتوانند برای تهیه امور معاشی زن و فرزند خود در تلاش باشند .

عرض کنم یکی از مطالبی که بنظر من در وسط این ماده واحده با اشکالات دیگری که هست آمده مسئله قرعه کشی است الان بنده اینجا یک عبارت می دیدم که بنویسد :
(هر گاه تعداد مشمولین آماده بخدمت نامبرده

در این دوره مجلس هیچ وجه کاری نخواهد گذشت بهین دلیل که تا امروز آقایان ملاحظه فرموده اند خوبست اجازه دهند بعضی از آقایان راجع با امور محل انتخابی خودشان و اصلاحات در کارهای کشوری یک مطالبی دارند یک تذکراتی دارند بگویند ممکن است آن تذکرات

بنده تقدیم کردم یک موضوعی بود که حتماً باید در صورت مجلس نوشته میشد این جاقط در صورت جلسه نوشته اند که دهستانی پیشنهادی کرده بود و آقای وزیر دارائی هم جواب دادند بنده خواستم از مقام ریاست در خواست کنم که این قسمت در صورت مجلس قید شود .
موضوع پیشنهاد بنده این بود که در قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ یک بقایایی از زارعین خالصجات بخشوده شده و قانون هم تصویب رسیده قسمتی از بقایای زارعین خالصجات کشور را مأمورین گرفته اند و بقیه را هم مطالبه میکنند و آقای وزیر دارائی بنده را قانع کردند باینکه آنچه را که گرفته باشیم اگر برخلاف قانون باشد مسترد می داریم خواهش میکنم که در صورت جلسه اصلاح شود که در آتی به برای یک عده زارعین اسباب زحمت نشود .
نایب رئیس - عرض کنم فرمایشات جنابالی در صورت مشروح مذاکرات ثبت شده است و این خلاصه مذاکرات است (صحیح است) .
آقای اردلان نسبت بصورت جلسه فرمایشی دارید ؟
اردلان - اخیراً اینطور مرسوم شده بود که اسامی موافقین و مخالفین را در صورت جلسه قرائت میکردند و چون در اینجا خوانده نشده خواست این را تذکر بدهم .
نایب رئیس - چون در صورت مشروح نوشته میشود . دیگر در اینجا نوشته نشده . صورت مجلس تصویب شد .
بعضی از آقایان اجازه نطق قبل از دستور خواسته اند . آقای طوسی .

۲ - مذاکره راجع بدستور **طوسی -** بنده خیلی متأسفم که باید عرض کنم چون در این دوره مجلس هیچ وجه کاری نخواهد گذشت بهین دلیل که تا امروز آقایان ملاحظه فرموده اند خوبست اجازه دهند بعضی از آقایان راجع با امور محل انتخابی خودشان و اصلاحات در کارهای کشوری یک مطالبی دارند یک تذکراتی دارند بگویند ممکن است آن تذکرات

که پلانج و قابل خدمت تشخیص گردیده اند در هر سال اضافه بر احتیاجات آنسال ارتش باشد معادل هده مورد احتیاج از بین آنان بقیدقرعه انتخاب و بقیه تا مدت پنجسال موقه معاف خواهند شد

مسئله قرعه کشی در اینمورد یکی از مواردی است که کاملاً مورد نگرانی است بوسیله همین قرعه کشی اشخاص متمکن اشخاصیکه از حیث مزاج و از حیث استطاعت مالی صلاحیت این را ندارند که بخدمت احضار بشوند از خدمت معاف میشوند و اشخاص بیچاره که یانگفکند و یا صحت مزاج ندارند مشمول میشوند ۰۰۰ (یک نفر از نمایندگان - برخلاف اگر قرعه کشی نشود اینطور میشود)

محمد طباطبائی - اولاً خود تان میدانید که خود قرعه یک چیز بیشمور احمقی است و غالباً تصادف میکند بجاهائیکه نباید تصادف بکنند بعد هم اگر نیت نیت صحیحی نبود قرعه را میبرد بهمان جاهائی که مورد نگرانی است

حاذقی - قرعه باهمه بنظر بی طرفی نگاه می کند

محمد طباطبائی - بلی اگر بخواهند با بیطرفی باشد باید همان هیئتها و کمیسیونهای مجلسی که هست وضعیت مشمولین را رسیدگی بکنند و مقررات را هم زیر نظر بگیرند و اشخاصی را هم که واقعا مشمول هستند و صلاحیت این را دارند که احضار بشوند چشمان را روی هم بگذارند و آنها را ببرند چرا باید قرعه بکشید ؟ چرا نباید متوسل بقرعه بشوید ؟

فرمند - قرعه برای این است که تبیض نشود

محمد طباطبائی - خود قرعه و وضع قرعه - کشی و تجربه ای که در این باب هست تحقیق فرمائید خواهید دید که کاملاً مورد نگرانی است یاد داشت دیگری است اینجا بنده میخواهم برای آقای وزیر جنگ که توجه فرمائید

(طبق قانون سابق مشمولین ۲۱ ساله در فروردین ۲۴ احضار خواهند شد و مطابق قانون جدید مشمولین یکسال قبل از رسیدن به سن مشمولیت بایستی احضار شوند بنا بر این در سال ۲۴ دوسه احضار خواهند شد مشمولین سال ۲۳ نیز در خدمت میباشد این سه سته بخوبی احتیاجات قسماها را تأمین میکند روی این اصل اگر مشمولین احضار شده سابق که بعلی بخدمت نرفته یعنی مشمولین سال ۲۲ و ماقبل آن (از متولدین ۱۳۰۲ معاف شوند) با این ترتیب بنظر من هم گریبان مردم را از دست مأمورین خلاص کرده اید و هستند و سو وظیفه خودشان آشنا هستند خلاص خواهند شد

مهندس فریور - همین نظر است تأمین شده است

محمد طباطبائی - خیر این نظر تأمین نشده است در اینجا که نیست

مهندس فریور - ملا تأمین شده است
محمد طباطبائی - اگر چنانچه بنظر شما تأمین شده است و آقای وزیر جنگ هم موافق

هستند ممکن است خود جناب عالی در ضمن قانون تصریح فرمائید ایشان هم که موافق هستند و یکی دیگر آقا مسئله مجازاتهائی است که عرض میکنم در این قانون ذکر شده بنظر من با قانون سابق تفاوت دارد و مغایرت دارد

مهندس فریور - همین همان مجازاتهائی قانون سابق است

محمد طباطبائی - بسیار خوب بنده اینها را درست دقت نکرده ام اگر در کمیسیون درست دقت شده و از این حیث نگرانی نباشد بنده اعتراضی ندارم

نایب رئیس - آقای الان

اردلان - بنده منتظر بودم که نماینده محترم آقای طباطبائی که بنام مخالف اسم نوشته بودند یک دلیلی بر علیه این طرح اظهار میفرمودند که متأسفانه هم دلیلی اظهار نفرمودند و تنها اظهاری که فرمودند یک مطلب خیلی مهمی بود که ما بیشتر اصرار در این قسمت داریم و آن موضوع قرعه بود چون فرمودند بتوسط قرعه ممکن است تبیض بشود و حال آنکه بوسیله قرعه ممکن است ما بهتر بتوانیم برای کشور خودمان مطابق قرعه سر باز انتخاب بکنیم و تبیضی هم نشود و مابقی را هم مطابق این آیین نامه رفتار بکنیم بنده خودم در سال ۱۳۰۶ انتخاب داشتم که اولین دوره خدمت نظام وظیفه را طبق آن قانون در آن جا اجراء نمایم یعنی موقعیکه فرماندار شهر سمنان بودم در ۱۳۰۷ این انتخاب را داشتم در آن موقعیکه این قانون تازه تصویب شده بود باور فرمائید که هر کسی یک وجد و شغفی در دلش داشت که یک همچو قانون خوبی برای مملکت وضع شده است که تمام افراد مملکت در سر باز گیری شرکت خواهند کرد و از آن وضعیت قدیم که خیلی بی نظم و ترتیب بود مردم راحت شوند ولی بدبختانه در عمل دیده شد که قانون نظام وظیفه را آنطوری که باید اجراء نمیکند در ظرف این مدت ۲۰ سال بنظر بنده بدترین قوانینی که اجراء کرده اند همین قانون نظام وظیفه است حالا بطور شد که این قانون به مجلس آمد در موقعیکه در مجلس مطرح بود یکی از آقایان پیشنهاد فرمودند و قابل توجه هم شد بعد هم آقای

مهندس فریور پیشنهاد کردند که چون عده خیلی زیاد است ما بطور قرعه اصل قضیه را حل کنیم پس چیزی که باعث شده است این لایحه ۶۳ به مجلس آوردم همین موضوع قرعه است والا قسمت اعظم این مواد همان مواد سابق است ملاحظه میفرمائید آقای وزیر جنگ در کمیسیون بود چه فرمودند که ما نود هزار نفر برای ارتش عده لازم داریم در صورتیکه ممکن است مشمولین در هر سالی چند برابر پیش از این باشند بهتر این است که بطور قرعه هر قدر که ممکن است و لازم دارند قرعه بکشند و بقیه را بدون جهة مزاحشان نشوند و حال آنکه اینطور نیست هر کسی مطابق قانون نشوند و حال آنکه اینطور نیست هر کسی را میآورند احضار میکنند بنده با نهایت تأسف باید عرض کنم که شما تمام سر باز خانه ها مراجعه کنید می بینید که اینجا قانون فقط نسبت باشخاصیکه تمکن مالی ندارند اجراء شده است ولی نسبت با آنها نیکه تمکن مالی دارند هیچوجه من الوجوه این قانون اجراء شده است بهر وسیله که بوده بآن عبارتی که من در اول دوره مجلس ۱۴ عرض کردم فرشته زیبا خودش را نشان داده است و آن شخص متمکن بالاخره معاف شده است و به همین دلیل ما آمدیم بوسیله صحیحی که قرعه باشد این نقص را رفع کنیم در اینصورت

یک چیز باین خوبی که حالا موقتش هم هست بنظر من باید آقایان موافقت فرمایند و باین قانون رأی بدهند مابزادات زیادی نداریم در اینوقت باین قانون باید رأی بدهیم و الا سال از نو میشود و وقت این را نداریم که دو مرتبه رأی بدهیم و دو مرتبه مملکت دچار همین گرفتاری خواهند شد که هر کس مشمول نظام وظیفه است میباید در خانه اش و ما میدانیم که مردم را بطور معاف میکنند و یکمده ای را هم بطور میآورند سر خدمت اما آقای طباطبائی هر چه فرمودند از مزایای قرعه اتفاقاً محسنتانش در همین قرعه است و اگر نواقصی هم ملاحظه میفرمائید مکنست پیشنهاد فرمائید اینست که بنده از آقایان نمایندگان محترم استدعا میکنم اگر حقیقه چیزی نیست که باعث مخالفت باشد مثل آقای طباطبائی که خودشان اسمشان را ثبت کرده بودند و مخالفت صحیحی نداشتند موافقت فرمائید که این ماده واحده قبل از سال جدید بگذرد که مردم راحت بشوند (صحیح است)

هاشمی - بنده پیشنهادی کرده ام اجازه میفرمائید ؟

نایب رئیس - بفرمائید اثر ثبت کنید و توضیح بدهید
هاشمی - بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات را میخواهم بفرمایم بخیر و خارج از پیشنهاد کفایت مذاکرات عرض زیادی بکنم ولی باطلاع جناب آقای طباطبائی میرسانم که در کمیسیون بهمان فراسلات و پیشنهاداتی که اشخاص داده بودند رسیدگی شد و دقت شد و این ماده واحده تنها برای موضوع قرعه کشی است برای تأمین نظریه عده بسیاری از نمایندگان محترم و عامه مردم که هیچگونه تبیضی نسبت با افرادی که مشمول شناخته میشوند نشود و البته مسلم است که باقره تمام این اشکالات خاتمه خواهد یافت (صحیح است) و بقیه مواد قانون نظام وظیفه راجع به جوازات و غیر آن بقوت خود باقی است و همان قانونی که با کمال دقت چندین ماه در سال ۳۲۱ مجلس بآن توجه کرد و خود جناب عالی هم تشریف داشتید اگر باید مورد تصویب واقع شود چون الان عده زیادی بی تکلیف هستند و قانونی است که موعده رسیده و باید تکلیف مردم و دولت معلوم بشود موافقت فرمائید که این قانون زودتر بگذرد (صحیح است)

نایب رئیس - آقای فریور آبادی راجع بکفایت مذاکرات فرمایشی داشتید ؟

فریور آبادی - بلی بنده مخالف کفایت مذاکرات هستم

نایب رئیس - بفرمائید

فریور آبادی - بنده عقیده دارم در این زمین مذاکرات کافی و وافی بشود و این امر هم را بدون دقت از مجلس نگذرانیم بنده در کلیات نظام وظیفه از یک نظر مخالفم که حالا عرض میکنم و آن اینست که انتظار داریم انشاء الله و امید داریم نه تنها ملت ایران بلکه تمام ملل و دول روی زمین تعذیب اخلاق کامل بکنند که جنگ از روی زمین برداشته و در دنیا جنگ بین هیچ دولتی نباشد و هیچ دولت قوی نسبت بدول ضعیف ظلم نکند که باعث این جنگها بشود چون باعث این همه جنگها ظلم و بیرحمی است امیدوارم آن زمان برسد که اخلاق بجائی برسد که بکلی مخالف این جنگها بشود در این زمینه نظام وظیفه هم بنده عقیده دارم که ما باید نظام وظیفه را باین طرز که هست ملتی کنیم باید زانده امری را تقویت کنیم و ۵۰ هزار نفر زانده امر خوب بگیریم با حقوق خوب و اینها را مأمور امنیت مملکت خودمان بکنیم چون ما با کسی نه خیال جنگ داریم نه جنگ

میکنم نه میتوانم جنگ کنیم و جنگ را بر خلاف انصافیت میدانیم از این جهت بنده عقیده دارم که از لحاظ حفظ نظم مملکت بکلی نظام وظیفه ملغی بشود (ژنک رئیس)

نایب رئیس - آقای فریور آبادی در کفایت مذاکرات صحبت فرمائید

فریور آبادی - مذاکره در همه این موضوع است شاهام صحیح میفرمائید ولی باید مذاکره بیشتر باشد بلکه بنده هم در این زمینه عرض خودم را بکنم که نظام وظیفه امروز بی نتیجه است و بکلی بضرر مملکت است سالی ۱۵۰ میلیون خرج میکند ۱۵۰ میلیون هم ضرر مردم است این میشود ۲۵۰ میلیون آنوقت چه نتیجه ای از این گرفته ایم ؟ همان نتیجه ای که او ۲۰ سال قبل تا حالا گرفتیم ، بنده از این جهت اصلاً به نظام وظیفه عقیده ندارم و عقیده ام این است که ۵ هزار نفر زانده امر صحیح داشته باشیم برای نظام مملکت و آقایان هم هر قدر در این زمینه مذاکرانی دارند بکنند بلکه از شر این نظام وظیفه راحت بشویم

خمعی از نمایندگان - رأی بگیرید آقای

نایب رئیس - رأی میکنیم به پیشنهاد آقای هاشمی مبنی بر کفایت مذاکرات آقایان بکفایت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد حالا پیشنهادات قرائت میشود پیشنهاد آقای اردلان :

(شرح زیر قرائت شد)

این بنده بصره العالیه زیر را پیشنهاد مینمایم
تبصره - کلیه مزایای قانونی که در دوره خدمت نظام وظیفه شامل حال اشخاصی که دوره کامل متوسطه را بنیایان رسانده اند میشود شامل اشخاصی نیز خواهد بود که دارای تصدیق کلاس پنجم متوسطه میباشد

نایب رئیس - آقای اردلان

این بنده بصره العالیه زیر را پیشنهاد مینمایم
تبصره - کلیه مزایای قانونی که در دوره خدمت نظام وظیفه شامل حال اشخاصی که دوره کامل متوسطه را بنیایان رسانده اند میشود شامل اشخاصی نیز خواهد بود که دارای تصدیق کلاس پنجم متوسطه میباشد

نایب رئیس - آقای حشمی

این بنده بصره العالیه زیر را پیشنهاد مینمایم
تبصره - کلیه مزایای قانونی که در دوره خدمت نظام وظیفه شامل حال اشخاصی که دوره کامل متوسطه را بنیایان رسانده اند میشود شامل اشخاصی نیز خواهد بود که دارای تصدیق کلاس پنجم متوسطه میباشد

نایب رئیس - رأی میکنیم به پیشنهاد آقای اردلان آقایان بکفایت قیام فرمائید (عده کمی برخاستند) تصویب نشد پیشنهاد آقای مظفر زاده قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم بضرر وزیر بقسمت الف ماده واحده اضافه شود :

تبصره - دانشجویانی که سال پنجم دبیرستان را تمام کرده اند از معافیت های مربوط به دیپلمها استفاده خواهند کرد

یکی از نمایندگان - این همانست که در شد

نایب رئیس - این پیشنهاد عین همان است که رد شد آقای پیشنهاد سوم از آقای حاذقی قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده واحده افزوده شود :

تبصره - افسران و کارمندان نظام وظیفه که با تمام سوره استفاده مورد تعقیب قرار میگیرند از خدمت ملغی و حق انتقال یافتن بداره های دیگر را ندارند

یکی از نمایندگان - این مربوط با اینجانب است

مهندس فریور - آقای حاذقی این مربوط با اینجا نیست خواهش میکنم پس بگیرید

حاذقی - بنده پس بگیرم

نایب رئیس - پیشنهاد آقای مهندس فریور قرائت میشود :

دولت مکلف است راجع به تکلیفین طرح جامعی تأیید کند دیگر بجلس بیاید
مهندس فریور - بنده این پیشنهاد را ادا مینمایم بعنوان بهانه که از آقایان استدعا میکنم اینقدر پیشنهادها بیکدیگر مربوط بلایحه نیست ندمند واضح است که اگر یک طرحی اینجا مطرح میشود انسان ممکن نیست دو آن تمام آلام و مصائب خود و جامعه را تسکین بدهد

نایب رئیس - راجع به پیشنهاد خودتان صحبت کنید

مهندس فریور - راجع بهمان پیشنهاد است عرض میکنم یکی از مسائل مهم همان مسئله تکلیفین است ماده ۶۴ قانون نظام وظیفه که آقای طباطبائی هم در این جا خواندند و واقعا بعضی از قسمتهای ایراداتی وارد است و من در کمیسیون نظام وظیفه هم صحبت کردم ولی بر خوردیم باینکه اگر بخواهیم تمام قسمتها را اینجا جمع کنیم نمیشود این بود که بنده از دولت هم خواهش کرده ام که تا بکماه دیگر این لایحه را بیاورند ولی من برای تا کید بیشتری این پیشنهاد را کردم استدعا میکنم که دیگر آقایان پیشنهاد های زیادی نفرمایند

وزیر جنگ - این لایحه تهیه شده است و همین روزها ممکنست تقدیم بکنم

مهندس فریور - بنابر این بنده مسترد میکنم
نایب رئیس - پیشنهاد آقای قبادیان قرائت میشود :

اینجانب در ماده واحده نسبت سر باز وظیفه پیشنهاد میکنم که مدت خدمت سر باز یکسال و نیم تعیین نمایند
قبادیان - بنده این پیشنهاد را کردم اولاً اینکه بنده خیلی علاقمند بارتش هستم و خیلی میل دارم که افراد مملکت ما در این قسمت شرکت کنند ولی خوش بختانه با بدبختانه وضعیت کشور ما طوری است که دوسال خدمت نظام وظیفه برای همه اشخاص خیلی دشوار است و گذشته از این دو سال خدمت سر باز وظیفه زندگی یک ملتی را دچار همه گونه اشکال میکند چون بنده وارد هستم میدانم که عمل سر باز گیری و

مأمورینی که بروند انجام وظیفه بکنند درست نیست و اغلب اوقات مردم را دچار همه گونه صدمه و بدبختی میکنند و اگر کمی واقعا دارای یک توفیق باشد پولی از او میگیرند و او را معاف میکنند و اگر کسی چلاق باشد و پول نداشته باشد او را مگرر دیده ام آورده اند و سر باز کرده اند این رویه مملکت ماست (صحیح است) - و اگر یک فکر اساسی برای اینکار نشود و یک مأمورین حسابی و لایقی که حقیقه فقط انجام وظیفه منظورشان باشد برای اینکار تعیین نکنند بنده خیال میکنم که اگر ما سر باز نداشته باشیم بهتر از این است که اینطور داشته باشیم گذشته از این در مدت زندگی سر بازی یک نفر سه ماه برای دوره تعلیمات و سه ماه برای گرفتن اسلحه و غیر ذلك کافی است و بکسالت هم خدمت میکنند و بوظیفه نظامی کاملاً آشنا میشوند بنده عقیده دارم خدمت نظام وظیفه را بیگسال و نیم قرار بدهیم چون اغلب آقایان نمایندگان هم اطلاع دارند که از شهرستانها اغلب اوقات مردم روی این قسمت شکایت میکنند و نمایندگان را دچار زحمت میکنند و تذکر می دهند که ما اینجا را در مجلس بگوئیم بنا بر این بنده این پیشنهاد را کردم و تقاضا میکنم که خدمت سر بازی را اگر ممکن بشود از دوسال بیگسال و نیم تقلیل بدهید

مخبر - موضوع تقلیل خدمت یک مرتبه دیگر هم در مجلس شورای مطرح شد و آن روز بنده یاد هست که آقای تیمسار سرتیپ هدایت یک تذکرانی دادند ولی آقای قبادیان آن موقع تشریف نداشتند این است که بنده بطور مختصر عرض میکنم این موضوع یک موضوع بسیار مهمی است زیرا تقلیل مدت ۶ ماه خدمت نظام وظیفه این باعث میشود که یک مقدار زیادی از ارتش خواهد کاست و بعلاوه تعیین دو سال خدمت روی مقررات و اصولی بوده است و این مثل این است که ما بوزارت فرهنگ بگوئیم که هر کس دوسال تحصیل کرد یک دیپلم بهش بدهید البته این نمیشود چون ارتش سابق با ارتش امروز فرق دارد امروز دیگر ارتش ها تابع یک اصول علمی هستند و این قسمت علمی و معلومات نظری بر آن جنبه عملیست چربیده است فرض فرمائید یک تویچی یا یک نفر مهندس باید برود تعلیماتش را یاد بگیرد و بعد باید برود واقعا تیر اندازی بکنند و حازمی بکند و باید روی اینها عمل بکنند و باین سهولت درست نمیشود حالا شما فرمودید که سه ماه تعلیمات بکنند و سه ماه اسلحه بگیرند در صورتیکه این درست نیست و هر چیزی یک مقرراتی و یک دوره ای دارد بطوریکه در ممالک اروپائی که همه تحصیل کرده هستند و سواد دارند مدت خدمت نظام وظیفه آنها دو سال است آنوقت برای افراد ما که تقریباً ۹۰ درصد آنها بی سواد هستند دوسال زیاد است ؟ از طرف دیگر فرض هم که مجلس شورای ملی بخواهد ۶ ماه خدمت را کم بکند باید کمیسیونهایی تشکیل بشود تا ببینند که چه میخواهیم و چقدر لازم است ولی اگر همانطور که آقای فریور آبادی فرمودند که اصلاً ارتش لازم نداریم خوب این یک حرفی است و اصلاً بیگسال و نیم هم زیاد است ۶ ماه هم زیاد است ولی اگر واقعا ارتش لازم داریم و علاقه داریم که ارتش داشته باشیم

لبنکرانی - علاقه نداریم

مخبر - ... و بخوابم وقتی که سر بازداشت در ارتش چیزی یاد بگیرد که دو سال لازم است

لذکرالی - ملاحظه نداریم

مخبر - حالا بسته بنظر آقایان است که هر طور رای بدهند

نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای فایان آقایان بگویند موافقت می نمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد - پیشنهاد آقای رفیعی

پیشنهاد میکنم در هر سال عده زائد بر احتیاجات ارتش را بجای قرعه کشی و معاف از خدمت نظام وظیفه در نقاط کم جمعیت که دارای استعداد کشاورزی میباشد مکلف باشند در آن نقاط در مدت دو سال بامور کشاورزی یا حرفه های مربوط بامور کشاورزی آزادانه کار نموده و جزء مدت خدمت نظام محسوب شود

نایب رئیس - آقای رفیعی

رفیعی - منظور بنده از این پیشنهاد (استدعا میکنم آقایان توجه فرمایند) این است البته این موضوع مورد تصدیق اغلب آقایان است که بعضی از نقاط کشور جمعیتشان بسیار کم است و از طرفی استعداد کشاورزی از حیث آب و هوا و مساعد بودن زمین بسیار فراوان است و اگر يك عده ای را بجای اینکه بحکم قرعه معاف بشوند از خدمت، خدمت اینها را و مدت خدمتشان را در نقاط کم جمعیت و در قسمتهای جنوبی مثل خوزستان و سایر نقاط مثل کرمان جیرفت رودبار بافت قرار بدهند. اینها يك نقطای است که رودخانه های بسیار قوی و اراضی بسیار مستعد و محصولات زیاد دارد و برای کشاورزی بسیار مستعد و برای هر گونه محصولات کشاورزی آماده هستند ولی بسیار کم جمعیت هستند باین جهت بنده پیشنهاد کردم که بجای این مدت خدمتشان یعنی دو سال بتوانند آزادانه در این قبیل مناطق بامور کشاورزی باموریکه وابسته بکشاورزی است در آنجا سر کنند و جزء خدمت نظامشان محسوب بشود و نظر بنده بیشتر این است که اغلب از نقاط کم جمعیت وقتی بنا شد خدمت سربازی دعوت بشوند و از محل خودشان بجای دیگر میروند این بکلی از حیث خواربار و خوراک و از هر جهت ضررش بعمه کشور عاید میشود این بود مطلب بنده که توجه فرمودید

مخبر - البته این پیشنهاد آقای رفیعی يك پیشنهاد بسیار خوبی است که میل دارند امور کشاورزی ترقی بکند و نقاط کم جمعیت کشور از يك عده عمله بهره مند بشوند ولی ارتشی که ماداریم عمله نمیتواند باشد و نمیشود برای خدمت نظام وظیفه حاضر بشوند ولی بروند در شهرستانها عمله گی بکنند این است که بنده باین پیشنهاد نمیتوانم موافقت بکنم

نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای رفیعی آقایان که موافقت میکنند قیام نمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد - پیشنهاد آقای فرود

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده واحده اضافه شود مدت خدمت نظام وظیفه یکسال خواهد بود

چند نفر از نمایندگان - این رده شده است

نایب رئیس - آن پیشنهاد یکسال بود که رده شد این پیشنهاد یکسال است

فرود - استدعا میکنم آقایان توجه فرمایند

آن پیشنهاد اولی که رد شد یکسال ونیم بود بمقیده بنده خدمت نظام وظیفه يك خدمت مقدسی است (صحیح است) که با بستی جوان های مملکت ببینند (صحیح است) اما متأسفانه این خدمت از اول در ایران دو سال شروع شد و اینکه آقای حشمتی فرمودند در اغلب ممالک مدت خدمت دو سال است اینطور نیست فقط در ممالک خارجه در موقع جنگ است که خدمت نظام دو سال است والا حتی بعضی از ممالک هستند مثل اسکاتلند (نروژ و سوئد) که اینها سه ماه است مدت خدمتشان در موقع صلح البته ولی در موقع جنگ که افراد بیشتر و تعلیم زیادترا احتیاج دارند و همچنین خدمت بدو سال ترقی میکند بمقیده بنده يك سبب عدم تمایل جوانهای مادری و امر بخدمت نظام وظیفه بواسطه همین است همانطور که کثرت خرابی مملکت ما هم بواسطه این زیادتی خدمت است. مدت خدمت دو سال است و این البته زیاد است. از این هم که بگذریم این جنگی که واقع شد ملاحظه فرمودید در جرایم که در این جنگ افراد زیاد تأثیر ندارد اسلحه خیلی تأثیرش بیشتر از میشود مورد استفاده قرار میگیرند والا مواضع محکم و قلاع و استحکامات را بیشتر اسلحه از این میرد فقط در قسمتهای فنی از افراد خیلی زیاد استفاده میشود. از این ها گذشته مواضع شده ایم در يك زمانی که قریباً جنگ خانه پیدا میکند و از طرفی هم تکثیر و تولید جزء برنامه ما است ما میخواهیم تولید را زیاد بکنیم و صادرات را زیاد بکنیم و البته برای این کار افراد لازم است این ها را اگر ما بپریم دو سال خدمت نظام وظیفه انجام بدهند مادیرنگ نمیتوانیم در واقع به شله تکثیر و تولید کمک بکنیم مضافاً اینکه اگر یکسال باشد همین که محصول را بکار پس از خدمت دو مرتبه میتواند برود و محصول را جمع آوری بکنند ولی اگر دو سال باشد این از کارش باز میماند و مالک هم مجبور است ملک را بدیگری بدهد این يك مطالبی است که از نقطه نظر تولید باید توجه بکنیم. آقا فرمودند در یکسال نفر تربیت نمیشود عرض کنم این مسئله تعلیمات حربی و تعلیمات صف جمع در ایران یعنی در ارتش ایران مدتهاست مورد گفتگو بوده و بالاخره جوانها و انسانی که برای تحصیل بارویا رفته اند و مراجعت کرده اند فکر اینها در ارتش عملی شد و بیشتر ارتش را روی تعلیمات حربی برده اند و شاید خود آقای حشمتی میدانند که شاید تا ۱۳۰۹ و ۱۰-۸۰ در ارتش تعلیمات حربی نبود و ما نور هم نبود ولی بعد از این تاریخ متوجه شدند تعلیمات حربی و مانور البته برای اینکه اسلحه را با بستی بشناسند و تعلیمات حربی را باید بدانند تیراندازی هم باید بدانند و پیش از این اصلاً برای نفر لازم نیست بعد موضوع این است که افراد فنی لازم است. همانطور که فرمودند بنده هم بنظر آقای حشمتی که ما موافق هستیم لیکن ما نمیتوانیم ۴۰ هزار نفر افراد را دو سال بخدمت بیاوریم برای اینکه دو هزار نفر افراد با سواد بشوند و آشنا بشوند بوسائل فنی و اسلوحهای فنی و توپچی و مهندس بشوند اگر واقعا ما خیلی احتیاج داریم به توپچی و مهندس چند گردان و چند فوج بمقیده من بهتر است اینها را بطور دوا طلب استخدام کنیم و بقیه را بیخود نگهداری نکنیم

نایب رئیس - آقای فرود خواهش میکنم يك قدری مختصر تر فرمایند ماده ۶۳ را رعایت فرمایند

فرود چون فرمودند که زیاد صحبت کردم بیشتر از این توضیحی عرض نمیکنم ولی رؤس مسائل را بنده

توضیح دادم. و چون خود من افسر بودم دو سال ۱۲ سال افسر بودم از نقطه نظر اطلاعی که داشتم این تذکرات را دادم

مخبر کمیسیون - البته چون پیشنهاد یکسال ونیم رد شد بنابراین فرع تابع اصل است و یکسالش هم رد میشود و من استدعا میکنم از آقای فرود که خودشان این پیشنهاد را پس بگیرند ولی يك فرمایشی فرمودند که اصلاً مؤید این مطلب بود که باید خدمت نظام وظیفه دو سال باشد چون همانطور که فرمودید که امروز اسلحه بیشتر تأثیر دارد همانطور هم برای تعلیمات نظامی مدت زیادتری را لازم دارد پس باید مدت همان دو سال باشد سابق که سه شش میزدند البته احتیاج نداشت که دو سال برود خدمت کند و چون حالا اسلحه يك جنبه فنی بخودش گرفته و بنده البته افتخار دارم که مراحل نظامی را چه در ایران و چه در اروپا و چه در دانشگاه جنگ طی کرده ام و این صلاحیت را برای خودم قائل هستم که واقعا در مورد مدت خدمت نظام وظیفه عقیده خودم را اظهار کنم والا بنده هم دلم نمیخواهد که یکمده ای را بیچشمه و قشاش را تلف کنیم بنابراین استدعا میکنم پس بگیرد.

نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای فرود آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

وزیر جنگ - چون این پیشنهاد قابل توجه شد تقاضا میکنم لایحه برگردد بکمیسیون

نایب رئیس - همینطور هم عمل میشود.

در جلسه گذشته دو فقره لایحه از طرف آقای نخست وزیر بقید يك فوریت تقدیم شد که چون عده برای اخذ رای کافی نبود موکول شد باین جلسه ...

یکی از نمایندگان - حالا هم برای رای کافی نیست

۴ - بقیه شور در گزارش کمیسیون دادگستری راجع بسردفتران

نایب رئیس - پیشنهادی از آقای نبوی رسیده است که قرائت میشود

بنده پیشنهاد میکنم بقیه قانون سردفتران مطرح شود (صحیح است)

نایب رئیس - پیشنهادها باید خوانده شود چون مذاکره در ماده اول لایحه مربوط بسردفتران تمام شده بود و پیشنهادات مطرح بود

هاشمی - اجازه فرمایند؟

نایب رئیس - فرمایند

هاشمی - در جلسه گذشته لایحه باین مرحله رسیده بود که تبصره آقای عماد تربتی مشتمل بر دو قسمت پیشنهاد فرمودند قرائت هم شد قسمت دوم آن را دولت ومخبر قبول کردند و قسمت اول ماند و رای گرفته نشد والا باید تکلیف این قسمت معین بشود

بعضی از نمایندگان - بخوانید پیشنهاد را

نایب رئیس - پیشنهاد قرائت میشود و باید رای بگیریم چون توضیح داده اند

پیشنهاد میکنم دو تبصره زیر بماده اول علاوه شود.

۱ - رای شورای عالی ثبت در باره صلاحیت سردفتران در دادگاه انتظامی قابل تجدید نظر خواهد بود.

۲ - از این کسانی که واجد صلاحیت تشخیص کردند وزارت دادگستری عده لازم را باید بر حسب تقدم خدمت بسردفتری انتخاب کند

فرهودی اجازه فرمایند توضیح داده شود چون فراموش شده است

نایب رئیس - توضیح داده شده است فقط يك

مرتب آن قسمت اول قرائت میشود برای توجه آقایان.

قسمت اول پیشنهاد آقای عماد تربتی مجدداً قرائت شد

نایب رئیس - چون عده کافی نیست چند دقیقه تنفس داده میشود

(در اینوقت یکربع ساعت پیش از ظهر جلسه برای تنفست تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً بریاست آقای دکتر معظمی نایب رئیس تشکیل گردید)

نایب رئیس - اکثریت برای رای نیست ولی برای مذکره هست

۵ - سؤال آقای پروین کتابداری از آقای وزیر و پیشه و هنر

فرهودی - ممکن است اجازه فرمایند سئوالات را آقایان وزرا جواب بدهند

نایب رئیس - آقای وزیر پیشه و هنر هم شرحی نوشته اند که برای جواب سؤال آقای پروین کتابداری حاضرند آقای پروین کتابداری بفرمایند

پروین کتابداری - سئوالی که بنده از آقای وزیر پیشه و هنر کرده ام این سؤال را در آن کابینه از دولت کرده بودم که بواسطه پایان یافتن جنگ و رفتن متفقین بیکاری در ایران شروع یافته و در اغلب نقاط ایران مخصوصاً بنده در مسافرتی که بخراسان کردم دیدم در آنجا قریب چند هزار نفر رانندگان بودند که در نتیجه کارهای متفقین بیکار شده اند و اتفاقاً چون امروز نماینده آقای وزیر پیشه و هنر برای جواب حاضر هستند يك سلسله کافذهائی را که کارگران آنجا امضا کرده بودند و تقاضای کار کرده بودند همراه بناوردم و همینطور در خراسان که يك قسمت از صنعت آنجا بلکه يك قسمت های دیگر ایران هم صنعتشان قالی است صنعت قالی بواسطه کسادى بازار قالی بررور از بین میبرد در شهر مشهد تنها ده هزار کارگر قالی باقی هست که عده زیادشان بیکار شده اند بنده مخصوصاً حالا که قانون کار هم به مجلس شورای ملی آمده است خواستم در اینجا تذکر بدهم وضعیت زندگانی کارگران قالی باقی را و البته در موقع خودش هم بنده پیشنهاد خواهم کرد که این قانون کار ما باید مطابق وضعیت کارگران ایران باشد یعنی کارخانجات را تنها نباید در نظر بگیریم يك قسمت کارگرانی هم هستند که در کارهای قالی باقی یا در کارهای دیگر پیشه و هنر مشغولند و هیچ قانونی در ایران نیست که زندگانی اینها را تأمین کند در این کارخانه های قالی باقی باقی مشهد که قریب ده هزار نفر از زن و بچه مرد کار میکنند اینها در يك زیرزمینهای مرطوبی کار میکنند مخصوصاً آب و هوای مشهد مرطوب است اطفال شش ساله در آنجا ها پای دستگاه های قالی کار میکنند در میان کرب قالی دارای يك وضعیتى و يك مقرراتى هستند که در قرون وسطی هم این مقررات وجود نداشته و بنده يك مدرکی دارم که خواستم آنرا بنظر نمایندگان محترم برسانم که این مدرک حقیقه تاریخی است و این قبیل اسناد در خراسان خیلی زیاد است و آن این است که در خراسان اطفالی را که میخواهند بکارخانه قالی بفرستند طبق سند محضری بچه را در حقیقه دو ساله اجازه میدهند به ارباب بيك مبلغ خیلی کمی سالی در حدود بیست تومان يك بچه را اجیر میکنند مخصوصاً از آن اجازه نامه دارم که در آن اجازه نامه نوشته اند «رقبه يك طفل» مثل يك حیوان يك بچه را خرید و فروش میکنند (محمد طباطبائی - باید صاحب محضر را تعقیب کرد)

در یکسال ونیم پیش آقای اشرفی که الان معاون نخست وزیر هستند ایشان بخراسان آمدند و کارگران شکایت کردند که این اصولی که در هیچ جای دنیا وجود ندارد ملتی بشود ایشان يك مقرراتی درست کردند در اداره پیشه و هنر آنجا معذک اجرا نشد و بنده سندی دارم که بعد از آن مقررات باز بچه ها را اجازه میدهند وضعیت کارگران و کشاورزان ما به منتها درجه سختی است و صرف نظر از اینکه دولتهای ما نتوانسته اند همانطور که در تمام دنیا جیره بندی بوده وضع جیره بندی را مرتب بکنند و وضع زندگی و خوراکشان را تأمین بکنند و صرف نظر از بعضی از عملیاتی که مأمورین دولت از قبیل ژاندارمری وغیره دردهات دور دست نسبت بزرار عین میکنند بالاخره همچگونه قوانینی وجود ندارد برای تأمین زندگی آنها و اساساً بیکاری يك خطری است که مردم ایران را تهدید میکند بنده نظرم این بود که عرض کنم هر دولتی که بعد از شهریور روی کار آمده است در برنامه خودش البته برای اغفال مردم یا برای اینکه نشان بدهد که اینجا حکومت دمکراسی است يك چیز هائی برای کارگران نوشته اند ولی متأسفانه هیچ اثری نندیدیم و نندیدیم که يك اقدام عملی بشود که زندگی کارگرها تأمین بشود ولی برعکس می بینیم که دولتهای ما جداً برخلاف همه قوانین دنیا با تشکیلات کارگری مبارزه میکنند البته قضایای اصفهان را هم میدانند که در زمان همین دولت فعلی مأمورین دولت نسبت بکارگران چه وضعیتی را پیش گرفته اند ...

نایب رئیس - در اطراف سئوالاتان مذاکره فرمایند

فرهودی - اینکه استیضاح است

پروین کتابداری - بنده سئوالی کرده ام و میخواهم حالا وضعیت زندگی کارگران را تشریح بکنم سؤال بنده این است که دولت چه اقدامی برای بهبودی وضعیت کارگران و رفع بیکاری آنها کرده است و این اقداماتی که دولت اخیراً بر ضد تشکیلات کارگری میکند این اقدامات منجر باز بین رفتن کارگران و بیکاری میشود و بالاخره اگر واقعا حکومت ما حکومت دمکراسی است که این عملیات مورد ندارد و در این جا نسبت بکارگران يك رویه ای را پیش گرفته اند که در هیچ جای دنیا اینطور معمول نیست که نسبت بآرباب اینطور پشتیبانی بکنند و از کارگران کاملاً حمایت نشود الان کارگران عده زیادی از اصفهان شکایت میکنند که ما را کتک زده اند و باز ما می بینیم که کارگران را حبس میکنند و طرف او را آزاد میکنند این چه وضعیتی است که همه روز تکرار میسر از قم و یزد وغیره ... (زنک رئیس)

نایب رئیس - آقای پروین توجه فرمایند که از حدود سؤال خودتان خارج نشوید

پروین کتابداری - سؤال بنده همین است که دولت باید رویه ای از هر جهت پیش بگیرد برای بهبودی زندگی کارگران و همینطور راجع وضعیت کسادى بازار قالی که عرض کردم در نتیجه عده زیادی کارگرهای قالی باقی بیکار شده اند که دولت از حالا باید نقشه هائی برای فروش کالاهاى ایران در نظر بگیرد و ما هیچ نمیدانیم که دولت چه کار میکند و برای زیاد شدن کار و بستن سدها و موضوع آبیاری دولت چه طرحهائی دارد سؤال بنده این است

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر (آقای کمال هدایت) - عرض کنم چون سؤال آقای پروین

کتابداری بکنند می فصل بود بنده هم میخواهم خواهم بود که بکنند می فصل تر حرف بزنم و در ابتدای هر ایضام باید عرض بکنم که دولت حاضر پروگرامی را که بمجلس پیشنهاد کرده اند از روی يك نیت خالص بود و عزم هم داشته اند که تمامش را اجرا کنند و البته تصدیق میفرمایند که يك افرادی يك هیئت دولتی بیش از آنچه که خداوند متعال بآنها قوه داده است، توانائی داده است البته نمیتواند کاری بکند و یکی از مسائلی که از روز اول نظر دولت آقای بیات را جلب کرد و بعداً هم مجلس شورای ملی کاملاً مستحضر خواهد شد که کار کرده اند و آنچه که در خودشان توانائی دیده اند و منظورشان بوده است و متویبانشان بوده است روی کافذ آورده اند یکی از آن مسائل به بود وضع کارگر و زندگی کارگران است چنانچه در چند روز پیش افتخار تقدیم آن لایحه را بمجلس شورای ملی داشتم و این مطالبی را که اینجا فرمودند البته در موقعیکه طرح خواهد شد در مجلس آنچه که در نظرشان خواهد بود خواهند فرمود و البته هم دولت و هم مجلس سعی خواهند کرد که بهترین وجهی يك قانونی که متناسب حال این مملکت باشد بتصویب مجلس برسد

فرهودی - امیدوارم بشود

وزیر پیشه و هنر - در اینجا باید عرض کنم چندى قبل این سؤال بنده رسیده بود، چون یکی از قسمت هائی که در این مملکت هست و اسمش وزارت پیشه و هنر است و امروز بنده محول شده است که در اثر امر رئیس دولت و تذکراتی که در هیئت دولت شد، گرچه وزارت پیشه و هنر وزارت کار نیست و امروز يك اسم جدیدی بوزارتخانه بنده داده اند ولی از نقطه نظر این که یکمده کارگرانی در این وزارتخانه هستند و يك اداره ای هم در آن وزارتخانه هست که آن اداره از نقطه نظر کار يك پیشنهاداتی میکند و يك نظریاتی میدهد و البته عملی شدن آنها هم باین است که دولت تصویب بکند و مجلس شورای ملی هم به اعتبارات آنها را تصویب بکند و تا يك وزیرى باشد روزی آنرا اجرا بکند، امروز وزارت پیشه و هنر يك اعتباراتی در اختیارش ندارد که یکمده کارگرانی که در اثر جنگ بیکار میشوند برای آنها يك کارهائی تهیه بکند ولى چیزیکه هست این است که دولت تصمیم دارد يك عملیاتی بکند و يك مطالعاتی هم کرده است، چنانچه در وزارت پیشه و هنر هم يك مطالعاتی شده است و در وزارتخانه های دیگر هم مثل وزارت کشور، و وزارت راه و وزارت کشاورزی در آن جا هم در تحت تعلیمات رئیس دولت يك مطالعاتی را مشغولند و بعد هم انشاء الله برای عملی شدن آنها از طرف دولت مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد، بنده بطور خلاصه در این جا اقداماتی که در وزارت پیشه و هنر شده است برای اینکه آقای دکتر اعتبار هم مسوق باشند قبل از اجراء این سئوالات شرحی تهیه کرده بودم که حالا بطور خلاصه عرض میکنم و ضمناً این راهم باید عرض کنم که اگر مدیر کلی هم هست خیلی بیکار نشده است همینطور یکی یکی میخواهم برای اینکه خاطر آقای کتابداری مستحضر بشود، از طرف مقام وزارت بخشنامه ای بکلیه ادارات بازرگانی و پیشه و هنر شهرستانها شد که با حضور فرمانداران و رؤسای سایر ادارات ذیصلاح و معروفین محل کسب و نهائى تشکیل داده و تعداد کارگرانی که ممکن است عنقریب بیکار شوند معین نموده و نیز در هر شهرستانی تعیین نمایند چه کار هائی ممکن است شروع شود تا هم رفع بیکاری شده و هم منافع اقتصادی عاید مملکت شود

این یکی از کارهائی است که شده است، دیگر اینکه بوزارت کشور و وزارت دارائی از طرف وزارت

خانه نوشته شده است که از استانداران و رؤسای دارائی ایالات نظریه خواسته شود که طرح های اقتصادی تهیه کنند و بدولت پیشنهاد شود که بعد از آن آنها تصویب گرفته شود - دیگر اینکه از وزارت کشاورزی و وزارت راه تقاضا شد اقداماتی که بنظر آن وزارتخانه ها ممکن است هم مفید بحال کشور بوده و هم برای جلوگیری از هجران های بیکاری مؤثر باشد پیشنهاد نمایند .

که آنها را جمع آوری بکنیم و در موقعش عملی بشود و اما در قسمت آماری از کلیه کارگران کارخانجات کشور و نیز کارگرانی که در خدمت متفقین هستند جمع آوری شده و بطور دقیق محل کار و شماره دستمزد فعلی و نوع کار آنها در نظر گرفته شده است که کارهایی که فراخور حال آنها تهیه شود که بعداً بآنها داده شود، مخصوصاً در قسمت فرش هم اینطور نظر گرفتیم از آقای قزوینی رئیس شرکت فرش راجع به قالی و از اطافه های بازرگانی راجع به صنایع و کارخانجات ملی و از صاحبان کارخانجات و کارگاههای ولایات توسط مأمورین وزارت پیشه و هنر استفسار شده است که دولت چه اقداماتی برای نگاهداری صنایع موجوده و حفظ آنها بعد از خاتمه جنگ بایستی بنماید اینها کارهایی است که کرده ایم و نیز از متفقین تقاضا شده است که پس از اتمام کار کارگران آنها را بدوستان و شهرستانهای خودشان عودت دهند که باز مشغول

امور کشاورزی شوند و این عمل از طرف مقامات نامبرده بموقع اجرا گذارده میشود این چهار فقره جزئیات مسائلی است که اقدام شده است و از بخواهیم بطور جزئی اقدامات تفصیلی را اینجا بعرض آقایان برسانم البته مفصل است و وقت آقایان را خواهد گرفت ولی همین اینصورت را تقدیم دفتر مجلس میکنم که آقایان اگر مایل باشند بتوانند مراجعه کنند ولی بطور کلی آقای گنابادی باید در نظر داشته باشند که دولت شخصاً در فکر این قضایا میباشد ولی يك اثرات وضعی هم امروز درد دنیا هست که از آنها نمیشود جلو گیری کرد فرض فرمائید اگر امروز صنعت قالی در دنیا مشتری نداشته باشد و نتواند قالی را به عرض فروش بگذرانند یعنی مشتری نداشته باشد طبعاً این قضایا پیش میآید ولی امیدواری کامل است که با توجه مجلس شورای ملی نیاتی را که دولت در این قسمت دارد بتواند بموقع عمل بگذارد .

نایب رئیس - آقای گنابادی فرمایشی دارید؟
پروین گنابادی - البته بنده بحسن نیت آقای وزیر پیشه و هنر اعتماد دارم و خودشان هم میدانم سعی دارند که يك کارهایی بشود ولی تاکنون هم دوره های سابق هم اش با کاغذ و بخشنامه و این قبیل مطالب بر گذار شده است نظر بنده این بود که تاکنون چه نقشی برای اینکار تهیه شده است آنرا فرمائید که مجدداً کارگران در آتیه بقهقرا برنگردند و این هم

که مقرر نمایند میخواهند کارگران را بدوستان برگردانند این يك سیر قهرانی است و هیچوقت عملی نمیشود یعنی آنها برانگیزدند البته باید يك نقشه های عملی طرح شود تا اینکارها منظم گردد .

نایب رئیس - آقای فرهودی
فرهودی - اولاً بنده حضور آقای نخست وزیر و آقایان وزراء را مفتنم میشمارم و خواهش میکنم توجه فرمائید و بسؤالات آقایان نمایندگان زودتر جواب بدهند سؤالی را که بنده میخواهم بکنم سؤالی است که مدتی است از آقای وزیر جنک کرده ام راجع بدانشگاه جنک (یکی از نمایندگان - بلندتر فرمائید) چشم آقایان میدانند که ارتش البته يك قسمت افراد دارد بکقسمت هم کادر افسری دارد . . .

طباطبائی - اکثریت نیست ، ختم جلسه
نایب رئیس - اگر آقایان اجازه فرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینه روزيك شنبه ساعت ۹ دستور هم لایحه سردفتران
وزیر فرهنگ - بنده تقاضا دارم لایحه استخدام مسبو کادر جزو دستور گذارده شود .
مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد
نایب رئیس مجلس شورای ملی
دکتر معظمی

قوانین و تصویب نامه ها

شماره ۲۴۱۰۶۳۶۲۸۶ ر ۲۴/۱۱/۲۴
بنابر پیشنهاد وزارت کشور و تصویب نامه شماره ۱۴۱۶۶ - ۲۳/۱۰/۲۳ هیئت وزیران بخش سیرجان از شهرستان کرمان منتزع و بشهرستان تبدیل گردید و بخش بافت نیز از شهرستان کرمان مجزا و بشهرستان جدید التاسیس ضمیمه شده است ولی از لحاظ حوزه بندی قضائی تغییری حاصل نمیشود .
۲ - ۲۴۱۲/۱۰۲ **وزیر دادگستری**

شماره ۳۸۲۳۶ - ۲۵۶۹۳ ر ۲۴/۱۱/۲۶
برطبق پیشنهاد وزارت کشور و تصویب نامه شماره ۱۸۲۸۴ هیئت وزیران دهستان زرنند از توابع شهرستان ساوه تبدیل به بخش گردیده است .
۲ - ۲۴۱۱/۱۰۱ **وزیر دادگستری**

ایران درازمیر
آقای اردشیر نور آذر بسمت دبیر نخست کنسولگری ایران در طرابوزان
آقای محمد علی شاهرودی بسمت دبیر دوم کنسولگری ایران در کربلا
آقای باقر دانش بسمت دبیر دوم کنسولگری ایران در بغداد

چاپخانه مجلس

انتصابات و احکام

وزارت پست و تلگراف و تلفن
آقای غلامعلی اربابی رئیس اداره پست و تلگراف و تلفن قم بسمت بازرس وزارت پست و تلگراف و تلفن منتقل شده اند.
آقای اسدالله یغمائی رئیس اداره پست و تلگراف و تلفن تربت بکارمندی اداره پست و تلگراف و تلفن مشهد منصوب و منتقل شده اند .

آقای بهمن فرهمند کارمند اداره تلگراف تهران بریاست اداره پست و تلگراف و تلفن قم منصوب و منتقل شده است .

وزارت خارجه
آقای امیر مؤید بهار او از تاریخ ۲۵ بهمن ۲۳ بسمت ریاست اداره ترجمه منصوب شده است
آقای علی اصغر شکوه بسمت دبیر دوم سر کنسولگری